

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาการปฏิบัติกรรมฐานแบบสมถูปุพพังมนัยตามคำสอนของ
พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ จิตธมโม)

ผู้วิจัย : พระสัจจวัฒน์ วชิรญาณ (ฉัตรไทยแสง)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (วิปัสสนาภาวนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาชิต จานชิต (ไต้กระโทก) ดร., ป.ธ. ๗, ศน.บ., M.A., Ph.D.
(Vedic Studies)

: ผศ.ดร.สุเทพ พรหมเลิศ, ป.ธ. ๘, พธ.บ., ศศ.ม., พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑/มีนาคม/๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาสมถูปุพพังมนัยในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษารูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ จิตธมโม) เพื่อศึกษาการปฏิบัติกรรมฐานแบบสมถูปุพพังมนัยตามคำสอนของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ จิตธมโม) โดยศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา คัมภีร์ปกรณ์วิเสสวิสุทธิมรรค เอกสารทางวิชาการและตำราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเรียบเรียง บรรยายเชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่า การเจริญสมถูปุพพังมนัย คือ การเจริญวิปัสสนาโดยมีสมถในเบื้องต้น เมื่อได้สมาธิระดับอุปปจารสมาธิ หรือ อัปปนาสมาธิ จิตมีความเป็นเอกัคคตารมณ์ไม่ฟุ้งซ่านด้วยอำนาจแห่งเนกขัมมะแล้ว สมถยานิกย่อมเจริญวิปัสสนาในนามธรรม การกำหนดรู้องค์ฌานและสัมปยุตตธรรม เมื่อกำหนดรู้นามธรรมเป็นหลัก ก็จัดว่าได้กำหนดรูปและนามทั้งสองอย่างได้โดยปริยาย หรือเมื่อออกจากฌานสมาบัติแล้วพิจารณาสภาวธรรมทั้งหลายที่เกิดขึ้นทางอายตนะทั้ง ๖ โดยความเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

จากการศึกษารูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ~~จิต~~ธมโม) เป็นแบบการเจริญสมถูปุพพังมนัยวิปัสสนา แต่เนื่องจากท่านได้สอนให้ปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ด้วย ดังนั้น รูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของพระธรรมสิงหบุราจารย์จึงจัดเป็นแบบยุคนันทนัยก็ได้

จากการศึกษาการปฏิบัติกรรมฐานแบบสมถะพุทฺธพหุตามคำสอนของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) พบว่า พระธรรมสิงหบุราจารย์สอนให้ผู้ปฏิบัติสวดมนต์ภาวนาก่อน มีการตั้งจิตแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล เจริญสติสัมปชัญญะ กำหนดอิริยาบถใหญ่ อิริยาบถย่อย และกำหนดลมหายใจ อัสสาสะ-ปัสสาสะ กำหนดเพ่งเวทนาเป็นอารมณ์ จนเกิดเป็นเวทนาสมาธิเกาะอยู่ที่จุดเวทนา เพื่อให้เกิดขึ้น สัมมาสมาธิ เจริญสมถภาวนาเป็นเบื้องต้น และยกขึ้นสู่การเจริญวิปัสสนาต่อไป

Thesis Title : A Study of Samathapubbaṅgamanaya Meditation Practice according to Phradhamsinghaburācārya's Teaching (Jarun Thitadhammo)

Researcher : Phra Sajjvat Vajirañāṇo (Chatrathaisang)

Degree : Master of Arts (Vipassanā Meditation)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Chit Tanachito (Tongkratok), Pali VII, B.A., M.A., Ph.D. (Vedic Studies)

: Assist. Prof. Dr. Suthep Promlert, Pali IX, B.A., M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : 31/March/2015

Abstract

This Thesis has three objectives, namely : - to study Samatha-Pubbaṅgamanaya in Theravada Buddhist Scriptures, to study Phradhamsinghaburācārya's forms and patterns of the Kammathāna practicing and to study the Samatha-Pubbaṅgamanaya Meditation Practice according to Phradhamsinghaburācārya's Teaching by studying the data from The Three Baskets, The Commentaries, Visuddhimagga Scripture, the academic documentaries and the other related texts by bringing them to be composed and explained.

From the study, it is found that Samatha-Pubbaṅgama-Vipassanā is the development of the Insight Meditation beginning with Samatha. After reaching the Upacāra Samadhi or Appanā Samadhi, the mind is "ekaggata" and not be confused with the power of Nekkhamma, Samathayānika develops the Insight Meditation in Nāma-Dhamma. The fixation of mind to know the Jhāna's organ and Sampayutta

Dhamma. When one fixes one's mind to know Nāma Dhamma, one will fix his mind to know both Rūpa Dhamma and Nāma Dhamma in some ways, or when the practice comes out of Jhāna-Samāpatti, he must know the arising of the 6 Āyatanas as being Anicca, Dukkha and Anatta.

From the study, it is found that Phradhamsinghaburācārya's forms and patterns of the Kammathāna practicing is Samatha-Pubbaṅgama-Vipassanā but because of the Venerable taught the practicers to practice Satipaṭṭhāna 4 as well, therefore Phradhamsinghaburācārya's forms and patterns of the Kammathāna practicing is also called Yugganatthanaya.

From the study the Samatha-Pubbaṅgamanaya Meditation Practice according to Phradhamsinghaburācārya's Teaching, it is found that the Venerable emphasized the Sammāsamādhi for developing the Insight Meditation, beginning with the chanting of the Mantra, developing of Sati and Sampajañña, the fixing to know the 4 Iriyāpathas, the minor ones which is of the special characteristic, developing the Samatha Bhāvanā in the beginning and then developing the Insight Meditation.